

Številka: 00104-199/2017/5

Datum: 20. 4. 2017

Odgovor na poslansko vprašanje Tomaža Lisca v zvezi s položajem drugega tujega jezika v osnovnih šolah

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Tomaž Lisec je na Vlado Republike Slovenije naslovil vprašanje v zvezi s položajem drugega tujega jezika v osnovnih šolah:

Name se je obrnila učiteljica nemškega jezika, ki je zaradi nedavnega predloga o spremembi položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli, zaskrbljena in razočarana.

Kot piše v pismu, namerava pristojno ministrstvo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, pouk drugega jezika NIP ukiniti. Ta predlog spremembe je državna sekretarka dr. Andreja Barle Lakota predstavila članom delovne skupine za drugi tuji jezik na sestanku MIZŠ v torek, 14.3.2017, o katerem pa so učitelji drugega tujega jezika izvedli iz objav na družbenem omrežju.

Omenjena učiteljica nemščine drugi tuji jezik ko NIP poučuje v 4., 5. in 6. razredu. Rezultati znanja učencev so nad pričakovanimi, njihova motivacija za učenje je zelo visoka prav tako je mnenje staršev do predmeta pozitivno.

Učitelji, ki izvajajo drugi tuji jezik NIP, so MIZŠ opozarjali na neustrezne pogoje predmeta (previsok normativ, 28 učencev in kombinirane skupine t.j. v eni skupini, združeni učenci treh različnih starosti in tre različnih ravni znanja). **Zato so predlagali, da bi bil v kombiniranih skupinah normativ nižji oziroma da bi pouk potekal v homogenih skupinah glede na starost in stopnjo znanja.**

Z novim predlogom zakona pa učitelji drugega tujega jezika NIP, ki so se »borili« za izboljšanje pogojev, sedaj lahko samo nemočno opazujejo, kako se bodo pogoji in normativi pri ostalih predmetih NIP (tehnika, šport, računalništvo, umetnost) izboljšali in se bodo izvajali še naprej, medtem ko se bo drugi tuji jezik NIP ukinitil.

Predlog pristojnega ministrstva glede ukinitvi drugega tujega jezika NIP je po mnenju učiteljev nedopusten, zato vas sprašujem, kako komentirate namero ministrstva, da ukini drugi tuj jezik nemščino kot NIP? Glede na to, da so rezultati znanja učencev nad pričakovanimi, njihova motivacija za učenje je zelo visoka prav tako je mnenje staršev do predmeta pozitivno, zakaj želi ministrstvo ta predmet ukiniti?

Na letaku iz leta 2016 piše »Tuji jeziki odpirajo vrata v Evropo. Naučimo se dveh že v osnovni šoli«. Na letaku so zapisane besede ministrice dr. Maje Makovec Brenčič: »Znanje tujih jezikov je bilo od nekdaj cenjeno, dandanes pa je postalo malodane samoumevno...« Ali je morda ministrica pozabila na svoje besede o pomenu znanja tujih jezikov? Ali je zadovoljstvo staršev nad pridobljenim jezikovnim znanjem otrok nepomembno? Kdo bo imel koristi od tega, da se ukini tovrstno izobraževanje naših osnovnošolcev?

Jezikovna znanja učencev (od 4. do 6. Razreda) so v treh letih učenja v obliki drugega tujega jezika NIP nad pričakovanimi. Ne nazadnje pa tudi učitelji po triletnem poučevanju drugega tujega jezika NIP lahko sedaj iz prakse potrdijo, da je zgodnje učenje tujega jezika (od 4. razreda dalje) pomembno, ker se učenci učijo hitro, brez stresa skozi igro in na zabaven način.

Učitelji se ob takih predlogih ministrstva sprašujejo ali sta bila ves ta triletni trud in delo (od septembra 2014 do leta 2017) zaman? Vse izrečeno, zapisano, naučeno znanje, vse zaman? Sledi ukinitiv?

Predlog ministrstva naj bi bil, da se drugi tuji jezik namesto v obliki NIP ponudi na osnovni šoli kot interesna dejavnost (kot krožek). Verjetno nihče izmed učencev, učiteljev, staršev, politikov in državljanov Republike Slovenije, ki cenijo znanje tujega jezika, ne verjame, da lahko interesna dejavnost enakovredno nadomesti učni predmet drugi tuji jezik NIP. Pa vendar naj bi bilo to zapisano v novem Zakonu o osnovni šoli.

Kot piše učiteljica bodo s tem predlogom o ukinitvi drugega tujega jezika NIP najbolj prikrajšani učenci bodočih generacij in tudi starši, pa nazadnje tudi učitelji. Z ukinitvijo predmeta drugi tuji jezik NIP se bomo namesto rahle »korekcije« pogojev za delo znotraj te učne oblike oddaljili od uresničevanja evropske formule M + 2 (materin jezik in dva tuja jezika) za »svetlobno število let«.

Na omenjenem sestanku je bil kot »možen predlog« uvedba drugega tujega jezika kot obveznega predmeta od 7. do 9. Razreda. V kar pa glede na mačehovski odnos do predmeta tuji jezik NIP in dikcijo »možen predlog« v uresničitev le tega učitelji ne verjamejo več. Menijo, da se tudi o tem predlogu na ministrstvu pogovarjajo in delujejo » s figo v žepu«. Kot je zapisano v zaključku pisma, je odgovornim na ministrstvu potrebno zastaviti vprašanje in jih poklicati k razumnem ravnanju in sprejemanju sprememb.

Vlada Republike Slovenije podaja naslednji odgovor:

Ohranjanje in razvijanje jezikovne in kulturne raznolikosti sta dve izmed temeljnih načel in zavez, na katerih sloni delovanje tako Evropske skupnosti in Sveta Evrope kot Unesca in OZN. K spoštovanju teh načel se je zavezala tudi Vlada RS in s tem Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju: MIZŠ), ki skozi izobraževalno politiko poskuša udejanjati podporo učenju in poučevanju jezikov. Pri tem se naslanja tako na evropske kot na slovenske dokumente, kjer bi poleg zakonodaje omenili še Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014-2018.

Skrb pristojnega ministrstva na področju spodbujanja in uveljavljanja znanja tujih jezikov se kaže tudi skozi nedavno sprejet **Pravilnik o izdajanju certifikatov z evropsko ravno znanja tujega jezika** (Uradni list RS, št. 73/2016 z dne 18.11.2016), ki omogoča vsem kandidatom, ki na nacionalnih izpitih iz tujih jezikov v okviru splošne, poklicne mature in izpitih za odrasle dosežejo potrebno število odstotnih točk, da avtomatično in brezplačno prejmejo certifikat, s katerim bodo lahko uveljavljali svoje znanje tako na nadaljnji izobraževalni kot zaposlitveni poti. Več o tem na spletni strani MIZŠ: http://www.mizs.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/archive/2016/11/browse/1/select/sporocilo_za_javnost/article/62/9855/.

Izobraževalni sistem trenutno omogoča učenje prvega tujega jezika kot neobvezni izbirni predmet od prvega razreda naprej, v drugem razredu osnovne šole pa je že obvezen za vse učence in učenke. Drugi tuji jezik je ponujen kot neobvezni izbirni predmet od 4. razreda dalje, kot obvezni izbirni predmet pa se ga je možno učiti od 7. razreda dalje. V naboru obveznih izbirnih predmetov je 12 različnih jezikov, za katere so bili sprejeti učni načrti. Tujega jezika se

je možno učiti tudi dodatno kot interesno dejavnost, kar je na marsikateri šoli dobro izkoriščena možnost. Raznolikost jezikov in pestrost ponujenih oblik učenja ter s tem povezana trenutna ureditev učenja in poučevanja tujih jezikov v osnovni šoli pa so bili tudi vir nezadovoljstva. Pozivi deležnikov vzgojno-izobraževalnega procesa, naj se opravi razmislek o obstoječi jezikovni politiki ter preuči možnosti za izboljšanje sistemske ureditve položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli, so spodbudili ministrico za izobraževanje, znanost in šport dr. Majo Makovec Brenčič, da je novembra 2015 imenovala Delovno skupino za ureditev položaj drugega tujega jezika v osnovni šoli. Le-ta je pripravila strokovna izhodišča za javno razpravo, ki je potekala od julija do oktobra 2016. Povzetek javne razprave je bil objavljen 23.1.2017 in je dostopen na spletni strani MIZŠ http://www.mizs.gov.si/si/medijsko_sredisce/novica/article//9920/.

Večina razpravljavcev je izpostavila, da je znanje tujih jezikov pomembno in da je potrebno njihovo poučevanje bolje vključiti v šolski sistem ter s tem omogočiti, da bodo vložena sredstva v jezikovni pouk učinkoviteje in bolj smiselno uporabljena. Prav to je tudi smer, ki ji poskuša slediti Vlada RS, ki skupaj s prej omenjeno skupino išče najbolj optimalne rešitve. Pri tem skuša upoštevati načela enake dostopnosti, enakih pogojev, socialne pravičnosti jezikovne pestrosti, raznolikosti šolskih okolij ter seveda finančne izvedljivosti. Proces iskanja najboljšega predloga je še v teku, vseeno pa lahko rečemo to, da bo nova rešitev vključevala ponovno obvezno učenje drugega tujega jezika od 7. do 9. razreda osnovne šole. Na ta način bomo vsem učencem in učenkam omogočili učenje dveh tujih jezikov, kar je tudi priporočilo državam članicam na najvišji evropski ravni.